

Lat okkum fáa frið...

Í dag:

Tórfinn Smith

Ljósastarar í ymsum litum senda sitt bjarta ljós móti pallinum, har dugnaligir guitarleikarar lata ljóðfór sini senda sínar taktfestu tónar út millum teir hugtiknu áhoyrararnar. Undir liðini á teimum situr klaverleikarin hoppandi á stólinum, og leikar klaver væl og virðiliga, í samlið við guitararnar.

Trummusláarin, sum situr í hinum horninum á pallinum, er heldur passivur í lötuni, men biður alspentur til hann sleppur frammat við einari feitari trummusolo. Alt gongur fyrri seg í bestu dansitakt, og kemur tað eisini til sjónardrátt hjá teimum hálvaksnu áhoyrarum, sum hava ílt við at sita friðarlig á stólinum.

Hetta eru ikki hugleiðingar frá eini poppkonsert

í Sjótleikarhúsinum ella einum dansikvöldi í Tórshöll, sum fór fram á nakað sama hátt. Hetta er kristilig samkoma í Tórshavn anno 1977. Kingo er vorðin avloystur. Hann er ikki INN longur.

Ja, hvi ikki? Kann hetta savna fleiri fólk um guðstrúnna í dag, so er nógv vunnið. Ikki rokni eg við, at Várhalla tekur hetta illa upp. Hvi skal fanin altíð eiga tey bestu lögini?

Tá ein skal skriva nakrar reglur um átrúnað, kann ein ikki annað enn festa seg eitt sindur í tann babyloniska hurlivasan, sum er farin fram í Føroyum seinastu árin, og bert tykir at vinda uppá seg.

Nýggjar meinigheiter stinga seg upp sum hundaland — meginpart-

urin kemur uttaneftir, og klandrið er stórt millum tær ymisku. Er ósemja innan eina grein, fer onkur burtúr, og, eins og í tí privata initiativinum, byrjar ein fyrri seg sjálfan. Hetta hevur verið lagið.

Føroyingurin hevur altíð verið guðstrúgvinn. Bátur fór ikki frá lending uttan sálmu varð sungin, tí hjá gamla føroyinginum vóru allar langferðir eisini vandaferðir. Tað ráddi um at hava Gud við, um tú skuldi koma heilskapaður heim aftur, og ikki minni um tí ikki vann upp havn aftur.

Guðstrúgvinn var savnan hjá føroyingum.

Gamalt orð sigur, at trúgvinn kann flyta fjøll. Í yvirførdum týðningi er hetta helst beint, men tað guðstrúgvinn í dag av

ávisum verður nýtt til, er ikki at flyta fjøll, men seta fólk í politiskar básar. Tað er enná hent her í Føroyum, at ein ávisur politiskur flokkur fult og heilt trýr seg hava einkarrætt á alla guðstrúgv.

Hetta er at vanvirða tað guðstrúgv, sum altíð hevur verið og er tað dýrmætasta hjá okkum føroyingum. At nýta hesa trúgv sum handelsvøru líkar okkum ikki.

Í hesum døgum hevur útlendingur verið í Føroyum, sum við almennum fundum hevur ført eina so andstyggjiliga propagandu fyrri tí allar fúlasta, sum fer fram í heiminum í dag, og við heilum og hálvum lygnum roynir at orkymla fólk politiskt.

Her í Føroyum taka vit ikki undir við tí partvist

miseydnad politikki, sum fer fram í Sovjetsamveldinum í dag, men taka vit líka lítið undir við tí, sum fjarskrivarar um allan heim boðaðu frá fyrri ikki so langari tíð síðani úr Chile: Harðskapurin var øgilgur, fleiri túsund vóru myrd alment, líkini sløddust um goturnar og í áum, alt fyrri at ræða fólk og koma eina og hvørja mótstøðu — fyrri bert at taka eitt einstakt dømi úr tí fria vesturheiminum.

Lat okkum føroyingar fáa frið. Her eru eingir heidningar. Um sunnudagsskúlabørnini í Havn finga eina mynd av Lenin, rokni eg ikki við, at tey hava tikið skaða av tí. Hetta er at undirmeta tað, sum tey hava lært í sunnudagsskúlanum.

Vælsignaðir — lat okk-

um fáa loyvi til hvør sær at dyrka okkara guðstrúgv í kirkju, meinigheithúsi ella aðrastaðir, og lat okkum doyva alt hitt í eini feitari trummusolo...

Tórfinn Smith

Religiøsir meinbogar hava mangan verið mót dansinum og dømt hann til heljar

Okra forfedrar vóru dansimenn, men teir vóru eisini kirkjumenn.

Teir søgdu: »Først skulde vi til kirken fare«.

Sofus Pedersen, fyrrv. lærari, Vági, helt hesa røðu í Havnar klubba, tá ið sumbingar finga Europa-virðislønina fyrri fólkalist 1977 handaða.

Fyrst má eg takka stovninum F.V.S. í Hamburg fyrri tann stóra heiður at bjóða mær við til hesa hátíðarløtu.

Í 1927 gjørdur okur eina sera væleydnaða dansiferð til Keypmannahavnar. Okur vóru 50 fólk — fjóldin úr Sunnba. Um hesa dansiferð havi eg skrivað grein í »Varðanum« 1929 bd. 9. Eg skal loyva mær at siga inngangin til nevndu grein.

Høvuðsorsøkin til at ferðin kom í lag, er óivað tann stóri ansur, ið kyknadur er upp víða hvar í mentaðum londum fyrri øllum tí, ið gamalt og dygdargott er, og her eigur hin viðgittu týskarin dr. Heinitz sín góða... t í, at hin føroyski dansur er so víða kendur, tí hann var sum kunnugt í Føroyum á sumri 1926 og savnaði kvæðir og lög, sum hann eftir heimkomu sína til Hamburg kastaði út um nærsagt allan heiminn.

Hesin dr. Heinitz var lærari við musikkonservatorið í Hamburg. Hann búði hjá mær, tá ið hann var í Sunnba. Okur kvóðu og sungu ein hóp inn á band hjá honum. Um tað finnst enn í Hamburg í dag er ein

spurningur, tí býurin varð herviliga illa bumbaður í seinasta heimsbardaga.

Tað vóru fyra gamlir menn, ið kvóðu inn á band, hin elsti 86 ár, men hann ristist so illa á málum, at lítið kom við av tí hann kvað. Eg minnst, hann var so rørdur av hesum, at tár runnu og hann helt fyrri. Sum frúgvinn Margretha segði: »Onkuntíð var min fótur so lættur henda dag í fjør.«

Hann og hinir høvdu verið av bestu kvæðarum. Eitt undraði meg, hvussu gjøgnummusikalskur dr. Heinitz var. Eg kvað og sang fyrri honum mong ymisk lög, meðan hann sat við skriviblokkinum og festi nótnarar á blað. Løtu seinri murradi hann alt fyrri mær púra beint.

Hann var jú lærari við musikkonservatorið í Hamburg.

Av tí, at tað verða 50 á í

november síðan okur vóru dansiferðini í Keypmannahavn, loyvi eg mær at triva leysliga í okkurt viðvikandi ferðini.

Ferðin var ókeypis frá byrjan til enda. Tann, ið stóð aftanfyrri ferðina fíggjarliga, var Politiken og Berlingsga. Høvuðsmaðurin, her heima fyrri at fáa ferðina ílag, var Petur Nolsøe. Fyrsta kvöldið okur komu niður bjóðaði kenslumálaráðharrin okkum í kgl. leikhúsið at siggja sjónleikin Hakun Jarl, og var tað eitt ógloymligt kvöld.

Okur dansaðu tvey kvöld á kgl. leikpallinum, 2000 áskoðarar hvørt kvöldið.

Krisjan kongur takkaði okum fyrri tann søguliga dansin. Leikpallurin var gjørdur til hugnaliga roykstovu og gjørdi tað alt duplutt hugnaligt.

Dansurin var lagdur saman við balettini, so tað var skiftivís balettin og okur, ið høvdu framførluna. Tvey kvöld dansaðu okur á Ráðhúsinum. Har røddu teir kendu mennir Knud Rasmussen og Peter Froyken. Chr. Djurhuus fyrrverandi lögmaður helt

eisini røðu. Aðrenn dansað var greiddi eg frá innihaldinum í kvæðum og visum, ið kvæðast skuldu. Allastaðni var fagnaðurin stórur.

Ríkisstjórnin bjóðaði okum morgunmat. Aftaná tráddu okur dansin á Krisjansborg og Oliver Effersøe landstingsmaður segði, at tað var fyrstu ferð føroyskur dansur var troðin á Krisjansborg. Ein dag bjóðaði Krisjan kongur okum til kaffi á Fredensborg og drottning Alexandrina var sjálf við at skonkja kaffi.

Hvør dagur fór við veitslum og innbjóðingum. Angleterre Wivel (seinri Wiveks) Føroyingafelag, Magasin, Il-lum, Daells, Tuborg, Frederiksberg, Kronborg og forngripagoymslum. Seinast á Politiken, har dansurin gekk til ljósan morgun.

Eg skal líka nevna eina sjáldsama hending. Við í dansiferðini var m.a. Hargabóndin úr Sumba. Hann hevði fyrri fleiri ár um síðan dripið ein veðr, ið var so framúr stórur og

